

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 251/2011-53

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. novembra 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa o sťažnosti I. P., K., zastúpeného advokátom JUDr. V. Z., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Nc 94/99 (tiež pod sp. zn. PK 5 C 724/97), pôvodne vedenom Okresným súdom Pezinok pod sp. zn. 15 Nc 94/99, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo I. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Nc 94/99 (tiež

pod sp. zn. PK 5 C 724/97), pôvodne vedenom Okresným súdom Pezinok pod sp. zn. 15 Nc 94/99, porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava III prikazuje, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 15 Nc 94/99 konal bez zbytočných prietáhov.

3. I. P. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. I. P. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 456,18 € (slovom štyristopäťdesiatšesť eur a osemnásť centov), ktorú je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. V. Z., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 251/2011-36 z 9. júna 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť I. P., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Nc 94/99 (tiež pod sp. zn. PK 5 C 724/97), pôvodne vedenom Okresným súdom Pezinok (ďalej len „pôvodný okresný súd“) pod sp. zn. 15 Nc 94/99.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že pôvodnému okresnému súdu bolo 20. decembra 1999 doručených desať samostatných podaní z 13. decembra 1999, ktorými sa sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu domáhal proti P. vo S. ako žalovanému (ďalej len „žalovaný“) zrušenia užívacieho práva «... k nehnuteľnostiam – pozemkom nachádzajúcim sa v katastrálnom území S. vedených ako: parc. č... v pozemkovo – knižnej vložke (ďalej len „PKV“) č. 2172, parc. č... v PKV č. 2172, parc. č... v PKV 2172, parc. č... v PKV 2172, parc. č... v PKV 2171, parc. č... v PKV 2171, parc. č... v PKV 2171, parc. č... v PKV 2171, parc. č... v PKV 1167, parc. č... v PKV 1236». Tieto podania sťažovateľa boli pôvodným okresným súdom zaevidované pod jednou sp. zn. 15 Nc 94/99, pričom v dôsledku reorganizácie súdnictva pod uvedenou spisovou značkou predmetné podania sťažovateľa vybavoval aj okresný súd.

Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Nc 94/99 sťažovateľ odôvodnil takto:

„I keď sa jednalo o samostatné žalobné návrhy, až podaním Okresného súdu v Pezinku z 3. 7. 2002, označeným ako výzva na odstránenie väd, konajúci súd oznámil sťažovateľovi, bez predchádzajúceho rozhodnutia o spojení veci, že všetky hore uvedené podania súd zaevidoval pod č. k. 15 Nc 94/99 a vyzval sťažovateľa na odstránenie väd uvedených vo výzve z 3. 7. 2002. ...

Na túto výzvu reagoval sťažovateľ podaním z 10. 7. 2002. ...

Podaním z 10. 3. 2009, adresovaným Okresnému súdu v Pezinku sťažovateľ podal sťažnosť na postup súdu v predmetnej právnej veci. Dňa 30. 3. 2009 sťažovateľ obdržal od Okresného súdu Pezinok Upovedomenie z 25. 3. 2009 o postúpení sťažnosti na Okresný súd Bratislava III, z ktorého podania je zrejmé, že vec ktorá bola predtým predmetom prechodu výkonu súdnictva z Okresného súdu Pezinok na Okresný súd Bratislava III, nebola predmetom prechodu výkonu súdnictva z odovzdávajúceho súdu Okresného súdu Bratislava III na nadobúdajúci súd Okresný súd Pezinok, v zmysle Inštrukcie MS SR č. 124/60-2007-130 zo dňa 6. 12. 2007 na priame vybavenie Okresnému súdu Bratislava III. ...

Nakoľko Okresný súd Bratislava III na postúpenú sťažnosť z Okresného súdu Pezinok zo dňa 25. 3. 2009 nereagoval, sťažovateľ podaním z 20. 8. 2009 sa obrátil na predsedu Okresného súdu Bratislava III so sťažnosťou. ...

Nakoľko Okresný súd na sťažnosť sťažovateľa z 20. 8. 2009 nereagoval sťažovateľ svojim podaním z 12. 1. 2010 podal k rukám predsedu Okresného súdu Bratislava III doporučeným listom expedovaným 13. 1. 2010 opakovanú sťažnosť podľa § 62 a nasledujúcich zákona č. 757/2004 Z. z. Týmto podaním sťažovateľ opakovane žiadal o vybavenie jeho sťažnosti s dôrazom na zistenie, či v právnej veci neboli spôsobené prieťahy v konaní alebo porušenie zásady dôstojnosti súdneho konania, pričom o vybavenie opakovanej sťažnosti žiadal do 30 dní od jej doručenia súdu. ...

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že Okresný súd Bratislava III vo veci č. k. 15 Nc 94/99 od doby prechodu výkonu súdnictva z Okresného súdu v Pezinku na Okresný súd Bratislava III vôbec nekonal, ani vo veci meritórne nerozhodol. Navyiac nijakým spôsobom nereagoval na jemu postúpenú sťažnosť sťažovateľa, ktorá mu bola postúpená z Okresného súdu Pezinok dňa 23. 5. 2009, na priame vybavenie, a tiež nereagoval na samostatnú sťažnosť sťažovateľa na postup súdu z 20. 8. 2009 a naposledy ani na opakovanú sťažnosť podľa § 62 a nasled. zákona č. 757/2004 Z. z. zo dňa 12. 1. 2010.

... Nečinnosťou Okresného súdu Bratislava III a predtým Okresného súdu v Pezinku, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, upraveného v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote, upravené v článku 6 ods. 1/ Dohovoru o úprave ľudských práv a základných slobôd.“

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo I. P., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravené v článku 48 odsek 2/ Ústavy SR a právo na prejednanie jeho záležitostí v primeranej lehote podľa článku 6 odsek 1/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Pezinku a Okresného súdu Bratislava III, v konaní spisová značka 15 Nc 94/1999, porušené bolo.

2. I. P. priznáva finančné zadosťučinenie 6.000 Eur..., ktoré je mu Okresný súd Bratislava III povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. I. P. priznáva úhradu trov konania 300,57 Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. V. Z., do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania.

2.1 Podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti doručenom ústavnému súdu 13. decembra 2010 okrem iného uviedla:

„V súvislosti s ústavnými sťažnosťami p. I. P. ako predstaviteľ štátnej správy Okresného súdu Bratislava III udávam, že spisy sp. zn. 5 C 724/1997, 15 Nc 84/01, 15 Nc 86/99 a 15 Nc 94/99 napadli na Okresný súd Pezinok, na ktorom boli spisy 15 Nc 84/01, 15 Nc 86/99 a 15 Nc 94/99 vybavené ako skončené inak z dôvodu, že Okresný súd Pezinok v konaní č. k. 5 C 724/1997-53 zo 17. 05. 2004 uznesením pripustil zmenu návrhu tak, že nároky, ktoré si sťažovateľ uplatňoval v konaniach 15 Nc 84/01, 15 Nc 86/99 a 15 Nc 94/99, sa stali predmetom sporu v konaní sp. zn. 5 C 724/1997 a tieto spisy boli pripojené ako skončené inak ku spisu 5 C 724/1997.

Okresný súd Pezinok bol zrušený k 31. 12. 2004 s tým, že výkon súdnictva prešiel na Okresný súd Bratislava III v zmysle zák. č. 371/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Nakoľko spisy č. k. 15 Nc 84/01, 15 Nc 86/99 a 15 Nc 94/99 boli vybavené ako skončené inak ešte pred prechodom výkonu súdnictva na Okresný súd Bratislava III, neboli ani predmetom odovzdávajúcich protokolov z Okresného súdu Pezinok na Okresný súd Bratislava III. Predmetom prechodu a odovzdávacieho protokolu bol len spis 5 C 724/1997 na Okresný súd Bratislava III vedený pod sp. zn. Pk-5 C 724/1997.“

2.2 K uvedenému vyjadreniu zaujal stanovisko právny zástupca sťažovateľa, ktorý v podaní doručenom ústavnému súdu 20. apríla 2011 okrem iného uviedol:

„Z podania podpredsedníčky Okresného súdu Bratislava III zo dňa 30. 10. 2010 vyplýva, že spis 15 Nc 94/99 bol vybavený ako skončený inak, z dôvodu, že Okresný súd

Pezinok v konaní 5 C 724/1997-53 zo 17. 5. 2004 uznesením pripustil zmenu návrhu tak, že nároky, ktoré si sťažovateľ uplatňoval v konaní 15 Nc 94/99 sa stali predmetom sporu v konaní 5 C 724/1997 a tento spis bol pripojený ako skončený inak ku spisu 5 C 724/97.

O týchto procesných postupoch sťažovateľa nebol informovaný, ani rozhodnutia v tom zmysle sa v spise 15 Nc 94/99 nenachádzajú.

Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že nemá vedomosti o pripustení zmeny návrhu, ani mu nebolo doručené uznesenie o spojení konania 15 Nc 94/99 s konaním 5 C 724/97 ani o právoplatnom skončení tohto konania inak.

Pripojenie spisu 15 Nc 94/99 ako skončeného inak k spisu 5 C 724/99 považuje za nezákonný postup súdu. ...

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľ zastáva názor, že vec nie je doteraz právoplatne skončená, že súd svojím postupom pochybil, preto v celom rozsahu trvá na svojej sťažnosti...“.

2.3 Ústavný súd výzvou z 11. júla 2011 vyzval okresný súd, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti vo veci a aby oznámil, či súhlasí s rozhodnutím o sťažnosti bez nariadenia ústneho pojednávania. Okresný súd však aj napriek viacerým urgenciám zo strany ústavného súdu nevyužil svoje právo vyjadriť sa.

2.4 Právny zástupca sťažovateľa listom doručeným ústavnému súdu 21. novembra 2011 oznámil, že sťažovateľ súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

3. Ústavný súd tak podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s vyjadreniami účastníkov k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou týchto práv – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný

prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Zo sťažnosti, z jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 15 Nc 94/99 (tiež pod sp. zn. PK 5 C 724/97), pôvodne vedeného na pôvodnom okresnom súde pod sp. zn. 15 Nc 94/99:

- 20. december 1999 – pôvodnému okresnému súde bolo doručených desať samostatných neúplných – vadných podaní, ktorými sa sťažovateľ domáhal proti žalovanému zrušenia užívacieho práva «... k nehnuteľnostiam – pozemkom nachádzajúcim sa v katastrálnom území S. vedených ako: parc. č... v pozemkovo – knižnej vložke (ďalej len „PKV“) č. 2172, parc. č... v PKV č. 2172, parc. č... v PKV 2172, parc. č... v PKV 2172, parc. č... v PKV 2171, parc. č... v PKV 2171, parc. č... v PKV 2171, parc. č... v PKV 2171, parc. č... v PKV 1167, parc. č... v PKV 1236» a ktoré boli zaevidované pod tou istou sp. zn. 15 Nc 94/99,
- 13. jún 2002 – na pokyn konajúceho sudcu pôvodného okresného súdu bol vyhotovený úradný záznam (č. l. 10 spisu) o tom, že „Vo veci 15 Nc 94/99 je zapísaných 10 návrhov na základe rozhodnutia predsedu OS Pezinok, ktorý určil v roku 1999, že ak ide o ten istý predmet sporu, zapíše sa pod jedno číslo konania.“,
- 3. júl 2002 – pôvodný okresný súd pod hrozbou zastavenia konania vyzval sťažovateľa na odstránenie väd jeho podaní, pričom sťažovateľa riadne poučil o tom, v čom vady (neúplnosť, nesprávnosť a nezrozumiteľnosť) spočívajú, a tiež aj o tom, akým spôsobom ich má odstrániť,
- 10. júl 2002 – sťažovateľovi bola doručená výzva pôvodného okresného súdu z 3. júla 2002,
- 24. máj 2002 – pôvodnému okresnému súde bolo doručené podanie sťažovateľa označené ako „Žiadosť o vylúčenie sudcu“ z 20. mája 2002, ktorou sťažovateľ pre neprimerané

prieťahy v konaní namietal zaujatosť konajúcej zákonnej sudkyne a žiadal o jej vylúčenie z prerokúvania veci,

- 15. júl 2002 – pôvodnému okresnému súdu bolo doručené podanie sťažovateľa označené ako „*Žiadosť o vylúčenie sudcu*“ z 10. júla 2002, ktorou sťažovateľ pre neprimerané prieťahy v konaní (identické odôvodnenie, pozn.) opätovne žiadal o vylúčenie sudkyne z prerokúvania veci,

- 15. júl 2002 – pôvodnému okresnému súdu bol doručený list sťažovateľa označený ako „*Porušenie OSP a prieťahy v konaní*“ adresovaný Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „*krajský súd*“), v ktorom okrem iného uviedol: „... *Na výzvu odpovedám cestou Ks a prosím o zjednanie nápravy v rámci zákona o súdoch a sudcoch, kde výzvy na neopodstatnené požiadavky považujem za naháňanie bodov v rámci nového hodnotenia sudcov. Porušenie OSP bolo v spojení sporov bez doručenia uznesenia. ... Celá výzva je postavená na úprave petitu. Nevieam, ako ho mám novo formulovať, aby podľa urážajúceho výroku bol úplný, presný a zrozumiteľný a v prípade náhodného odsúdenia odporcu aj splnený. ... požadujem doručiť uznesenie o spojení sporov... a ospravedlnenie za urážku o petite. Tento list a sťažnosť prosím považovať za splnenie výzvy do 15 dní. Prečo naraz taký zhon, keď to päť rokov ležalo na súde?????*“,

- 1. august 2002 – konajúca sudkyňa pôvodného okresného súdu žiadosťou adresovanou spisovej kancelárii žiadala o spísanie úradného záznamu o tom, z akého dôvodu bola do spisu založená námietka zaujatosti vznesená sťažovateľom až dodatočne (č. l. 19 spisu),

- 1. august 2002 – konajúca sudkyňa pôvodného okresného súdu pokynom adresovaným spisovej kancelárii žiadala o založenie opatrenia predsedu pôvodného okresného súdu, na základe ktorého bolo desať podaní sťažovateľa z 20. decembra 1999 zaevidovaných pod tou istou sp. zn. 15 Nc 94/99, do spisu vzhľadom na to, že podľa jej názoru nejde o totožný predmet konania, a preto ide o desať samostatných žalôb (č. l. 20 spisu),

- 1. august 2002 – konajúca sudkyňa pôvodného okresného súdu pokynom adresovaným spisovej kancelárii (č. l. 21 spisu) žiadala o doručenie námietky zaujatosti vznesenej sťažovateľom žalovanému spolu s desiatimi podaniami sťažovateľa z 20. decembra 1999 pre účely vyjadrenia,

- 13. august 2002 – predseda pôvodného okresného súdu v liste sp. zn. Spr. 2039/2002 označenom ako „*Odpoveď na sťažnosť*“ adresovanom sťažovateľovi okrem iného uviedol:

„Vo Vašich podaniach z 22. 5. 2002 poukazujete na prietahy v konaniach pod sp. zn. 15 Nc 94/99, 15 Nc 86/99, 15 Nc 90/99. ... Zo spisov som zistil, že od podania Vašich návrhov sa do júna 2002 vo veci nekonalo, čo kvalifikujem ako prietah v konaní súdu. Tento prietah v konaniach bol spôsobený čiastočne nedostatočným personálnym obsadením súdu v rokoch 1998, 1999, 2000. Na vzniknutý prietah malo vplyv aj to, že Vaše návrhy neboli úplné a z časti nezrozumiteľné. V tejto súvislosti poukazujem na moje písomné odpovede na Vaše sťažnosti v iných konaniach, ako i na osobné rokovanie s Vami.“,

- 20. august 2002 – pôvodným okresným súdom bol spísaný úradný záznam o tom, že *«V spise 15 Nc 94/99 nebola založená námietka zaujatosti z dôvodu, že bola priložená k Spr. 2039/2002. Z kancelárie predsedu súdu daná do „C“ kancelárie 13. 8. 2002»*,

- 2. september 2002 – konajúca sudkyňa pôvodného okresného súdu pokynom adresovaným spisovej kancelárii žiadala o založenie doručenky od žalovaného do spisu,

- 19. september 2002 – pôvodný okresný súd vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k pripojenej námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom vrátane pripojených desiatich samostatných podaní sťažovateľa z 20. decembra 1999,

- 19. september 2002 – pôvodným okresným súdom bol spísaný úradný záznam o tom, že *„Doručenku od odporcu nie je možné založiť, nakoľko sa spis od 1. 8. 02 - 13. 8. 02 nachádzal u predsedu súdu a následne u zák. sudcu, takže úprava na č. l. 21 nebola do dnes vykonaná.“*,

- 20. november 2002 – konajúca sudkyňa pôvodného okresného súdu pokynom adresovaným spisovej kancelárii urgovala realizáciu svojej žiadosti z 1. augusta 2002 (z č. l. 20 spisu) a zároveň žiadala o upovedomenie predsedu pôvodného okresného súdu o vznesení námietky zaujatosti sťažovateľom predloženej jej 13. augusta 2002,

- 20. november 2002 – konajúca zákonná sudkyňa pôvodného okresného súdu (JUDr. A. K.) sa vyjadrila k námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom,

- 14. apríl 2003 – pôvodný okresný súd postúpil vec krajskému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom 24. mája 2002,

- 9. jún 2003 – spis bol doručený krajskému súdu, ktorým bol zaevidovaný pod sp. zn. 8 NcC 25/03,

- 26. jún 2003 – krajský súd uznesením sp. zn. 8 NcC 25/03 rozhodol o námietke zaujatosti sťažovateľa tak, že zákonná sudkyňa pôvodného okresného súdu (JUDr. A. K.) nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania,
- 24. júl 2003 – spis bol vrátený – doručený pôvodnému okresnému súdu,
- 2. september 2003 – pôvodný okresný súd zaslal uznesenie krajského súdu sp. zn. 8 NcC 25/03 z 26. júna 2003 účastníkom konania, pričom žalovanému bolo doručené 8. septembra 2003 a sťažovateľovi 16. septembra 2003,
- 26. január 2005 – pôvodným okresným súdom bol spísaný úradný záznam o tom, že „*spis 15 Nc 94/99 bol od 23. 9. 2003 do 26. 1. 2005 pripojený k Spr. 2039/02*“,
- 31. január 2005 – pôvodný okresný súd uznesenie krajského súdu sp. zn. 8 NcC 25/03 z 26. júna 2003 opatril doložkou právoplatnosti,
- 18. december 2006 – pôvodnému okresnému súdu bol doručený list sťažovateľa označený ako „*Žiadosť o informáciu v spise*“, v ktorom sťažovateľ okrem iného uviedol: „*Dňa 16. 9. 2003 som prevzal uznesenie krajského súdu v Bratislave o nevyhlúčení sudcu z konania. ... to je všetko čo sa v spore od roku 1999 konalo... Prosím o informáciu či v spore nebolo vydané iné rozhodnutie – uznesenie, prípadne kedy sa bude v spore pokračovať tretím spisom.*“

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Nc 94/99 (tiež pod sp. zn. PK 5 C 724/97), pôvodne vedenom pôvodným okresným súdom pod sp. zn. 15 Nc 94/99, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote

zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd dospel k záveru, že rozhodovanie o podaniach – „žalobách“, ktorými sa sťažovateľ domáhal zrušenia užívacieho práva k nehnuteľnostiam, resp. ochrany vlastníckeho práva, je bežnou agendou patriacou do právomoci všeobecných súdov. Napokon, vzhľadom na charakter a vývoj procesného stavu v napádanom konaní počas ústavným súdom skúmaného obdobia ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by zakladala faktickú alebo právnu zložitosť prerokúvanej veci, a tým súčasne príčinu odôvodňujúcu priebeh konania v trvaní takmer 12 rokov.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd v súvislosti s postupom v napádanom konaní uvádza, že aj keď na jednej strane z listu sťažovateľa z 15. júla 2002 zrejme vyplýva, že výzve pôvodného okresného súdu z 3. júla 2002 na odstránenie väd jeho podaní odmietol vyhovieť, resp. že sťažovateľ vytýkané vady odmietol odstrániť, na druhej strane, pokiaľ konajúci súd vzhliadal vytýkané vady za také, pre ktoré nemožno ďalej konať a o veci meritórne rozhodnúť, nič mu nebránilo, aby konanie pre nedostatok procesných podmienok zastavil, čím by stav právnej neistoty sťažovateľa bol pominul. Je pravdou, že sťažovateľ vzniesol proti konajúcej sudkyňi pôvodného okresného súdu 24. mája 2002 námietku zaujatosti, o ktorej (pre nesústreďený postup pôvodného okresného súdu, pozn.) rozhodol krajský súd až uznesením sp. zn. 8 NcC 25/03 z 26. júna 2003, avšak aj keď využitie tohto procesného práva sťažovateľom napokon nebolo úspešné a vybavenie ním vznesenej námietky si vyžiadalo určité časové obdobie, pri celkovej dĺžke trvania konania takmer 12 rokov nemožno túto okolnosť nijako vyhodnotiť ako takú, ktorú by z hľadiska prípadných prekážok pre plynulosť konania bolo možné pričítať na ťarchu sťažovateľa. Ústavný súd teda nezistil žiadne také na ťarchu sťažovateľa pričítateľné

relevantné skutočnosti, ktoré by bránili postupovať o jeho „žalobách“ plynulo a bez prietáhov.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj postupom pôvodného okresného súdu, resp. okresného súdu a v tejto súvislosti prihliadol aj na § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. V tejto súvislosti ústavný poukazuje predovšetkým na príslušné ustanovenia zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), v zmysle ktorých s účinnosťou od 1. januára 2005 prešiel výkon súdnictva v danej veci z pôvodného okresného súdu na okresný súd. Neoddeliteľnou súčasťou prechodu súdnictva v danej veci je aj prenesenie zodpovednosti za prietahy v konaní, a preto v tomto zmysle je potrebné hodnotiť napadnuté konanie ako celok.

Zo sťažnosti a z predloženého súdneho spisu vyplýva, že napadnuté konanie začalo v roku 1999 podaním desiatich samostatných podaní sťažovateľom pôvodnému okresnému súdu, o ktorých bolo konanie vedené pod sp. zn. 15 Nc 94/99. Podľa vyjadrenia podpredsedníčky okresného súdu z 13. decembra 2010 vec vedená pod sp. zn. 15 Nc 94/99 bola skončená inak „z dôvodu, že Okresný súd Pezinok v konaní č. k. 5 C 724/1997-53 zo 17. 05. 2004 uznesením pripustil zmenu návrhu tak, že nároky, ktoré si sťažovateľ uplatňoval v konaniach... 15 Nc 94/99, sa stali predmetom sporu v konaní sp. zn. 5 C 724/1997 a tieto spisy boli pripojené ako skončené inak ku spisu 5 C 724/1997“.

Ústavný súd nemôže akceptovať tvrdenie podpredsedníčky okresného súdu, že nároky, ktoré si sťažovateľ uplatňoval v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Nc 94/99, sa stali predmetom konania vedeného pod sp. zn. 5 C 724/1997. Z uznesenia pôvodného okresného súdu sp. zn. 5 C 724/1997 zo 17. mája 2004 o pripustení zmeny návrhu sťažovateľa totiž takáto skutočnosť nijako nevyplýva, a keďže v súdnom spise okresného súdu sp. zn. 15 Nc 94/99 sa nenachádza ani uznesenie o spojení tejto veci s vecou vedenou pod sp. zn.

5 C 724/1997, ústavnému súdu rovnako ako sťažovateľovi neostáva nič iné než konštatovať, že napadnuté konanie nebolo dosiaľ právoplatne skončené.

Vychádzajúc z doterajšieho priebehu napadnutého konania ústavný súd konštatuje, že v období od jeho začatia (20. december 1999) až do 3. júla 2002, keď pôvodný okresný súd vyzval sťažovateľa na odstránenie väd jeho podaní, čo je obdobie viac ako dva a pol roka, sa postup pôvodného okresného súdu vyznačoval nečinnosťou. Za nesústredený postup pôvodného okresného súdu treba považovať aj jeho postup o námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom 24. mája 2002, ktorú pôvodný okresný súd zaslal na vyjadrenie žalovanému 19. septembra 2002, pričom spis na účely rozhodnutia o námietke zaujatosti bol doručený krajskému súdu až 9. júna 2003. To isté platí, aj pokiaľ po vrátení spisu krajským súdom pôvodnému okresnému súdu 24. júla 2003 bolo uznesenie krajského súdu sp. zn. 8 NcC 25/03 z 26. júna 2003 ako poslednému doručené sťažovateľovi 16. septembra 2003, okresný súd označené uznesenie opatril doložkou právoplatnosti až 31. januára 2005, čo bolo jediným procesným úkonom pôvodného okresného súdu, resp. okresného súdu za toto obdobie a zároveň aj posledným. Totiž za obdobie od 31. januára 2005 až dosiaľ nebol vo veci vykonaný žiaden ďalší procesný úkon, z čoho vyplýva, že okresný súd bol v tejto veci nečinný v trvaní takmer ďalších šiestich rokov a desiatich mesiacov.

Vzhľadom na uvedené a berúc do úvahy najmä skutočnosť, že preskúmané konanie nebolo právoplatne skončené ani po takmer 12 rokoch jeho trvania, pričom jeho doterajší priebeh je poznačený nečinnosťou ako celok (vo veci samej nebol urobený ani jeden úkon) a sťažovateľ sa o tento stav konania žiadnym relevantným spôsobom nepričinil, ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Nc 94/99 (tiež pod sp. zn. PK 5 C 724/97), pôvodne vedenom pôvodným okresným súdom pod sp. zn. 15 Nc 94/99, došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. Vzhľadom na to, že konanie vo veci vedenej toho času okresným súdom pod sp. zn. 15 Nc 94/99 dosiaľ nie je právoplatne skončené, ústavný súd dospel k záveru, že právna neistota sťažovateľa nebola odstránená, a preto považoval za potrebné prikázať okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov [§ 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde], tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 6 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, najmä vzhľadom na celkový čas trvania konania, ktoré nebolo právoplatne ukončené ani po takmer 12 rokoch, na zistený rozsah nečinnosti pôvodného okresného súdu, resp. okresného súdu, ako aj na to, že k trvaniu konania sťažovateľ žiadnym relevantným spôsobom neprispel, považuje za primerané v sume 4 000 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil náhradu v celkovej sume 622,04 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2010 je 120,23 € a hodnota režijného paušálu je 7,21 € a základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2011 je 123,50 € a hodnota režijného paušálu je 7,41 €.

S poukazom na výsledok konania ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2010 (prevzatie a príprava zastúpenia a vypracovanie sťažnosti) v sume 300,57 € vrátane 19 % DPH a režijného paušálu a za jeden úkon právnej služby v uskutočnený v roku 2011 (vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľa z 20. apríla 2011) v sume 155,61 € vrátane 20 % DPH a režijného paušálu, teda v celkovej sume 456,18 € tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2011